

1

 FA'AMATALAINA
 O SE TAMAITITI

2

 LĒAI SE FA'AILOGA
 TAGATA

3

 MEA E SILI ONA LELEI
 MO LE TAMAITITI

4

 FAIA IA MONI AIĀ
 TATAU

5

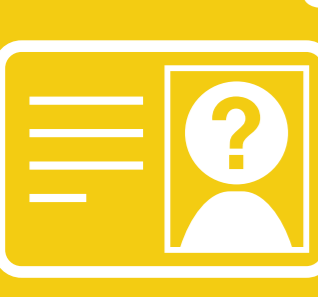
 TA'ITA'IGA FA'ALE'ĀI-
 GA A'O TUPUTUPU A'E
 TAMAITI

6

 OLAGA, OLA MA LE ATI-
 NA'EGA

7

 IGOA MA LE
 TAGATĀNU'U

8

 FA'ASINOMAGA

9

 FA'ATUMAUINA LE
 FA'ATASIA O 'ĀIGA

10

 FESO'OTA'IGA I
 MĀTUA I ISI ATUNU'U

11

 PUIPUIGA MAI LE 'AVE
 FA'AMALOSI

12

 FA'AALOALOGIAINA O
 MANATU O TAMAITI

13

 FETUFAĀ'IGA SA'OLO-
 TO O MANATU

14

 SA'OLOTOGA O MA-
 NATU MA TALITONU
 FA'ALELOTU

15

 FA'ATŪINA PO'O LE
 'AUAI I KULUPU

16

 PUIPUIGA O
 FA'AMATALAGA
 FA'ALILOILO

17

 MAUAINA O
 FA'AMATALAGA

18

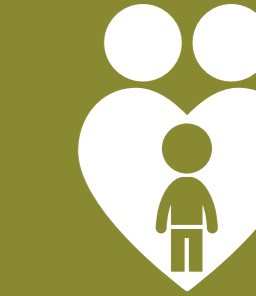
 TIUTE O MĀTUA

19

 PUIPUIGA MAI
 SAUAGA

20

 TAMAITI E LEAI NI
 'ĀIGA

21

 TAMAITI UA
 VAETAMAINA

22


 TAMAITI SULUFA'I

23

 TAMAITI E IAI
 MANA'OGA FA'APITOA

24

 OLA MĀLŌLŌINA,
 VAI, MEA'AI,
 SI'OSI'OMAGA

25

 TOE ILOILOINA O
 NOFOAGA LAVEA'I MO
 SE TAMAITITI

26

 FESOASOANI
 FA'AAGAFESO'OTA'I MA
 FA'ALETAMAOĀIGA

27

 MEA'AI, LAVALAVA, O
 SE 'ĀIGA SAOGALĒMŪ

28

 MAUAINA O A'OA'OGA

29

 'AUTŪ O A'OA'OGA

30

 AGANU'U LAITI,
 GAGANA MA TALITONU-
 GA FA'ALELOTU

31

 MĀLŌLŌ, TĀ'ALO,
 AGANU'U, ĀTA

32

 PUIPUIGA MAI
 GALUEGA E ĀFAINA AI

33

 PUIPUIGA MAI
 FUĀLA'AU FA'ASĀINA
 LEAGA

34

 PUIPUIGA MAI
 SAUAGA TAU
 FEUSUA'IGA

35

 PUIPUIGA MAI FAIGA
 FA'ATAU ATU MA LE FE-
 FA'ATAUA'IGA FA'ALESOL-
 ITULAFONO O TAMAITI

36

 PUIPUIGA MAI FAIGA
 FA'ATAUTALA

37


 TAMAITI O LO'O
 FA'ASALAINA

38

 PUIPUIGA I TOTONU
 O TAU

39

 TOE FA'ALELEIA MA
 FA'AFUQUINA

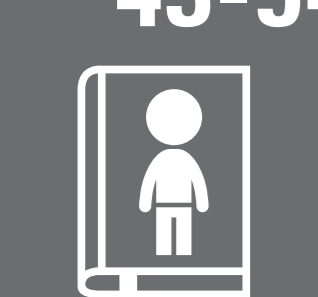
40

 TAMAITI UA SOLIA
 LE TULAFONO

41

 TULAFONO E SILI ONA
 LELEI MO TAMAITI

42

 E TATAU ONA ILOA
 E TAGATA UMA AIĀ
 TATAU A TAMAITI

43-54

 E FA'APEFEA ONA
 AOGĀ LE MALIEGA

O LE MALIEGA I AIĀ TATAU A LE TAMAITITI

7 O tamaiti e tatau ona lesitalaina pe 'a fananau mai ma tu'uina iai se igoa e iloa aloa'ia ai e le mālō. E tatau ona iai se tagatanu'u o tamaiti (e iai i se atunu'u). I so'o se taimi lava, e tatau ona iloa e tamaiti o latou matua ma ia tausia e i latou.

6 O so'o se tamaitiiti e iai lana aiā tatau e ola ai. E tatau i mālō ona fa'amautinoa e ola tamaiti ma atina'e i se auala sili ona lelei.

5 E tatau i mālō ona ave le avanoa i 'āiga ma pitonu'u e ta'ialaina a latou fanau ina ia tuputupu a'e, latou te a'oa'o i le fa'aaogāina o a latou aiā tatau i le tulaga e sili ona lelei. O le matutua o tamaiti e lē tēlē se ta'iala latou te mana'omia.

4 E tatau i mālō ona faia mea uma latou te mafaia ina ia fa'amautinoa o so'o se tamaitiiti o a latou atunu'u e mafai ona maua se fiafia i a latou aiā tatau i lenei Maliēga.

3 Pe 'a faia e tagata matutua fa'ai'uga, e tatau ona latou mafaufau pē fa'apefea ona a'afia tamaiti i a latou fa'ai'uga. O tagata matutua uma lava e tatau ona faia mea e sili ona lelei mo tamaiti. E tatau i mālō ona fa'amautinoa o lo'o puipuia tamaiti ma tausia lelei e o latou mātua, po'o isi tagata pe a mana'omia.lenei tulaga. E tatau i mālō ona fa'amautinoa o tagata ma nofoaga e nafa ma le tausiga o tamaiti o lo'o faia lelei galuega. .

2 O tamaiti uma e iai uma lava nei aiā tatau, e tusa po'o ai i latou, po'o fea e nonofo ai, o le ā le gagana e tautatala ai, o le ā le latou lotu, o ā o latou manatu, pe fa'apefea o latou foliga, po'o i latou o se tama po'o se teine, po'o iai ni o latou mana'oga fa'apitoa, pē latou te mau'oa pē matitiva, e tusa fo'i po'o ai o latou mātua po'o 'āiga,po'o ā talitonuga ma mea e fai a o latou mātua ma 'āiga. E leai se tamaitiiti e tatau ona lē tausia lelei i so'o se mafua'aga.

1 O se tamaitiiti o so'o se tagata e i lalo ifo o le 18 tausaga lona matua. .

14 E mafai ona filifili e tamaiti o latou lava manatu, mafaufauga ma lotu, peita'i e lē tatau ona taofia ai isi tagata mai le fa'amalieina iā latou aiā tatau. E mafai ona ta'ialaina e mātua tamaiti ina ia o latou tuputupu a'e, ua latou a'oa'oina i le fa'aaogāina lelei o lenei aiā tatau.

13 E iai le aiā tatau a tamaiti e fa'asoa sa'oloto ai i nisi mea na latou a'oa'oina, manatu ma lagona, e ala lea i talanoaga, tusiga ata, tusitusiga po'o so'o se auala se'i vaganā e afaina ai nisi tagata. .

12 E iai le aiā tatau a tamaiti e aumai ai o latou lagona sa'oloto i mata'upu e a'afia ai latou. E tatau i tagata matutua ona fa'alogo ma manatu mamafa i tamaiti. .

11 E tatau i mālō ona tāofi tamaiti mai le aveina i fafo atu o le atunu'u pe afai e lē tusa ai ma le tulāfono – fa'ata'ita'iga, o le ave fa'amalosia e se isi po'o le taofia i fafo e se matua ae lē o iai se maliega mai le isi matua. .

10 Afai e nofo le tamaitiiti i se atunu'u e ese mai i o latou mātua, e tatau i mālō ona fa'atagaina le tamaitiiti ma mātua e femalagaa'i ina ia fa'aauau feso'ota'iga ma ia fa'atasia pea. .

9 E lē tatau ona vavae 'eseina tamaiti mai o latou mātua se'i vaganā e lē 'o va'aia fa'alelei i latou – fa'ata'ita'iga, pe afai ua sauaina pe lē tausia lelei e se matua se tamaitiiti. O tamaiti e lē 'o nonofo fa'atasi mātua e tatau ona fa'aauau feso'ota'iga ma mātua se'i vaganā e ono lamatia ai le tamaitiiti.

8 O tamaiti e iai la latou aiā tatau i o latou lava fa'amasinomaga – o se fa'amaumauga aloa'ia po'o ai i latou e aofia ai o latou igoa, tagatanu'u ma a latou so'otaga fa'ale'āiga. E le tatau ona ave 'esea e se tasi lenei tulaga mai ia 'i latou, peitai a fa'apea e tupu lenei mea, e tatau ona fesoasoani mālō e toe maua vave fa'asinomaga o tamaiti.

21 I le vaetamaina o tamaiti, o le tulaga pito sili ona tāua o le faia lea o le mea e sili ona lelei mo i latou. Afai e lē mafai ona tausia fa'alelei se tamaitiiti i totonu o lo latou lava atunu'u – fa'ata'ita'iga e ala i le nonofo fa'atasi ma se isi 'āiga – ona mafai ai lea ona vaetamaina i latou i se isi atunu'u.

20 So'o se tamaitiiti e lē mafai ona tausia e lona lava 'āiga e iai le aiā tatau e tausia lelei ai e tagata e fa'aaloalo i le lotu a le tamaitiiti, aganu'u, gagana ma isi vaega o lona olaga.

19 O mālō e tatau ona puipuia tamaiti mai sauaga, sauāina ma le tu'ulafoa'ina e so'o se tasi e tausia i latou.

18 O mātua o tagata 'autū e nafa ma le tausaiina o se tamaitiiti. Pe 'a leai ni mātua o le tamaitiiti, o le 'a maua e le isi tagata matua lenei matafaioi ma e tā'ua i latou o le "tausai fa'aletulafono". O mātua ma tausai fa'aletulafono e tatau ona mafaufauina i taimi uma po'o le ā le mea e sili ona lelei mo le tamaitiiti. O mālō e tatau ona fesoasoani ia i latou. I le iai uma o mātua o se tamaitiiti, o la lā matafaioi to'alua o le tausaiina o le tamaitiiti.

17 E iai le aiā tatau a tamaiti e mauaina fa'amatalaga mai le initaneti, leitiō, televise, nusipepa, tusi faitau ma isi auala o fa'amatalaga. E tatau i tagata matutua ona fa'amautinoa o fa'amatalaga e mauaina e tamaiti e lē afaina ai i latou. E tatau i mālō ona fa'amalosi'au i 'au'aunaga fa'asalalau e fa'asoa fa'amatalaga mai le tele o auala o fa'amatalaga, i gagana e malamalama ai tamaiti uma lava.

16 O so'o se tamaitiiti lava e iai lana aiā i ona fa'amatalaga fa'alilolilo. E tatau i le tulafono ona puipuia fa'amatalaga fa'alilolilo o tamaiti, 'āiga , nofoaga e nonofo ai, feso'ota'iga ma tala e patino ia 'i latou (poo le ta'uleleia o latou igoa) mai soo se fa'asagatau.

15 E mafai e tamaiti ona 'auai pe fa'atūina ni kulupu po'o fa'aplapotopotoga, ma e mafai ona mafuta ma isi, pau a le mea ia lē afaina ai isi tagata.

28 So'o se tamaitiiti e iai le aiā tatau i a'oa'oga. O a'oa'oga tulagalua e tatau ona lē totōgia. O a'oga mauāluluga ma a'oa'oga i luga atu e tatau ona avanoa mo so'o se tamaitiiti. E tatau ona fa'amalosi'au i tamaiti e o i le a'oga e o'o i se tulaga mauāluga e gata ai le mafai. O le amio pūlea i totonu o a'oga e tatau ona fa'aaloalo i aiā tatau a tamaiti ma 'aua lava ne'i fa'aaogāina ni sauaga.

27 O tamaiti e iai le aiā tatau i mea'ai, lavalava ma se nofoaga saogalēmū e nonofo ai ina ia tuputupu a'e i se tulaga e sili ona lelei. E tatau ona fesoasoani le mālō i 'āiga ma tamaiti e lē gafatia nei tulaga.

26 O mālō e tatau ona saunia tupe po'o isi lagolago e fesoasoani i tamaiti mai 'āiga matitiva. .

25 So'o se tamaitiiti ua fa'anofesea mai le 'āiga – mo lo latou tausiga, puipuiga po'o le ola mālōlōina – e tatau ona siaki e lē aunoa tulaga ia vaa'ia po'o solosolo lelei mea uma ma po'o tumau pea le sili ona lelei lenei nofoaga o lo'o iai le tamaitiiti.

24 E iai le aiā tatau a tamaiti i le tausiga fa'alesoifua mālōlōina pito sili ona lelei, vai mamā e inu, mea'ai mālōlōina ma se si'osi'omaga mamā ma saogalēmū e nonofo ai. O tagata matutua uma ma tamaiti e tatau ona mauaina fa'amatalaga pe fa'apefea ona nonofo saogalēmū ma ola mālōlōina..

23 So'o se tamaitiiti e iai se mana'oga fa'apitoa e tatau ona fiafia i le olaga sili ona lelei i totonu o sosaiete. E tatau i mālō ona ave'eseina uma ni mea e fa'alavelavea mo tamaiti e iai mana'oga fa'apitoa ina ia ave a nisi e tūto'atasi ma auai atu malosi i totonu o le komiuniiti. .

22 O tamaiti ua malaga ese mai o latou atunu'u i se isi atunu'u e ave ma tagata sulufa'i (ona ua lē saogalēmū mo i latou e nonofo ai) e tatau ona maua fesoasoani ma puipuiga ma maua aiā tatau tutusa e pei o tamaiti na fananau i lenā atunu'u.

35 O mālō e tatau ona fa'amautinoaina e lē ave fa'amalosia tamaiti, pē fa'atau atu, pe ave foi i isi atunu'u po'o nofoaga ina ia fa'atautalaina ai (fa'amalosia).

34 O le mālō e tatau ona puipuia tamaiti mai faiga fa'atautala fa'afeusua'iga (fa'amalosiina) ma sauaga fa'afeusua'iga, e aofia ai tagata e fa'amalosia tamaiti e feusua'i mo tupe, pe pu'eina ni o latou ata po'o ata tifaga fa'afeusufa'iga.

33 O mālō e tatau ona puipuia tamaiti mai le tagofia, gaosia, ūmia ma le fa'atauina o fuāla'au fa'asāina leaga. .

32 E iai le aiā tatau a tamaiti e puipuia mai le faia o galuega e lamatia ai pe e leaga mo a latou a'oa'oga, ola mālōlōina po'o le tuputupu a'e. Afai e faigaluega tamaiti, e iai la latou aiā tatau e saogalēmū ai ma ia talafeagai o latou totogi.

31 So'o se tamaitiiti e iai le aiā tatau e mālōlō, nofo paganao, ta'alo ma auai i gaiōiga fa'aleaganu'u ma gaiōiga e fatu.

30 E iai le aiā tatau a tamaiti e fa'aaogāina la latou lava gagana, aganu'u ma lotu – tusa pē e lē fa'asoaina e le to'atele o tagata i le atunu'u o lo'o nonofo ai.

29 O le a'oa'oga o tamaiti e tatau ona fesoasoani ia 'i latou e atina'eina atoatoa a latou uiga, taleni ma tomai. E tatau ona a'oa'oina ai 'i latou e malamalama i ā latou lava aiā tatau, ma ia fa'aaloalo i aiā tatau a isi tagata, aganu'u ma 'ese'esega. E tatau ona fesoasoani ia 'i latou e ola filēmū ma puipuia le si'osi'omaga.

42 E tatau i mālō ona ta'u atu i tamaiti ma tagata matutua lenei Maliega,ina ia iloa e tagata uma aiā tatau a tamaiti.

41 Afai o tulāfono a se malo e sili atu 'ona lelei i le puipuiga o aiā tatau a tamaiti nai lō lenei Maliega, ona fa'aaoga lea o tulāfono nā.

40 O tamaiti e tu'ua'ia i le soliina o le tulafono e iai lo latou aia tatau e maua ai fesoasoani fa'aletulāfono ma maua faiga lelei. E tatau ona tele ni auala e fesoasoani ai i tamaiti nei ina ia ave ma ni sui lelei o a latou komiuniiti. O le falepuipui e tatau ona ave ma filifiliga mulimuli. .

39 E iai le aiā tatau a tamaiti e mauaina fesoasoani pe 'a fa'apea ua manunu'a, tu'ulafoaina, agaleagaina, pe a'afia i taua, ina ia toe fa'afō'isia lo latou ola mālōlōina ma aloā'iaina.

38 E iai le aiā tatau a tamaiti e puipuia ai i le taimi o taua. E lē mafai e tamaiti e i lalo ifo o le 15 tausaga ona auai atu i vaegā'au pe auai atu i taua.

37 O tamaiti ua tu'ua'ia i le soliina o le tulafono e lē tatau ona fasiotia,sauaina i sauaga ogaoga, fa'apologaina, tu'uina i le falepuipui i le olaga atoa, pē tu'uina i le falepuipui ma tagata matutua. O le falepuipui o se filifiliga e tatau ona mulimuli ma mo se taimi pu'upu'u lava. O tamaiti o lo'o i le falepuipui e tatau ona iai fesoasoani fa'aletulāfono ma mafai ona iai feso'ota'iga ma o latou 'āiga.

36 E iai le aiā tatau a tamaiti e puipuia ai mai isi ituiga o faiga fa'atautala (fa'amalosia), tusa pē 'o nei tulaga e lē 'o tā'ua ma'oti mai i lenei Maliega.

O LE MALIEGA A MĀLŌ 'AUFĀ'ATA-SI I AIĀ TATAU A LE TAMAITIITI

O LE MALIEGA A MĀLŌ 'AUFĀ'ATA-SI I AIĀ TATAU A LE TAMAITIITI – O LE LOMIGA A TAMAITI

O le Maliega a Malo 'Aufa'atasi i Aiā Tatau a le Tamaitiiti o se maliēga tāua lea a atunu'u ua folafola e puipuia aiā tatau a tamaiti. O le Maliega i Aiā Tatau a le Tamaitiiti e fa'amatalaina po'o ai tamaiti, o ā latou aiā tatau uma lava, ma tiute a mālō. O aiā tatau uma e feso'ota'i, e tutusa uma o latou tāua ma e lē mafai ona ave 'esea mai tamaiti. .

O lenei tusitusiga o lo'o lagolagoina e le Komiti mo Aiā Tatau a le Tamaitiiti. .



child rights connect



O nei matā'upu o lo'o fa'amatalaina pe fa'apefea e mālō, Mālō 'Aufa'atasi – e aofia ai le Komiti o Aiā Tatau a le Tamaitiiti ma le UNICEF – ma galuega a isi fa'alapotopotoga e fa'amautinoaina le mauaina ma le fiafia e tamaiti o a latou aiā tatau.

43-54